

Datum van
inontvangstneming

:

10/08/2022

Zaak C-425/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

28 juni 2022

Verwijzende rechter:

Kúria (Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

7 juni 2022

Eisende partij:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Verwerende partij:

Mercedes-Benz Groep AG

(omissis)

Beslissing van de Kúria (hooggerechtshof, Hongarije) inzake een beroep in cassatie

(omissis)

Eisende partij: MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt [*(omissis)* Boedapest *(omissis)*]

Verwerende partij: Mercedes-Benz Group AG [*(omissis)* Stuttgart, Duitsland]

Voorwerp van het geding: Schadevordering

Verwerende partij in cassatie: Eiseres

Rechter in tweede aanleg *(omissis)*:

Fővárosi Ítéltábla (rechter in tweede aanleg Boedapest, Hongarije) *(omissis)*

Rechter in eerste aanleg (*omissis*):

Fővárosi Törvényszék (rechtbank in eerste aanleg, Hongarije)
(*omissis*).

Dispositief

De Kúria stelt het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen:

1. Wanneer een moedermaatschappij in het kader van een schadevordering wegens mededingingsverstoring gedrag van een andere onderneming uitsluitend vergoeding vordert van de schade die haar dochterondernemingen door dat gedrag hebben geleden, is dan voor de vraag welke rechter bevoegd is bepalend de plaats van vestiging van de moedermaatschappij, als plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan, in de zin van artikel 7, punt 2, van verordening (EU) 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I bis-verordening”)?

2. Is het voor de toepassing van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening van belang dat ten tijde van de verschillende verwervingen die het voorwerp vormen van het geding, niet alle dochterondernemingen tot de groep van vennootschappen van de moedervereniging behoorden?

(*omissis*)

Gronden

Voorwerp van het geschil en relevante feiten

- 1 In haar definitief besluit van 19 juli 2016 in mededingingszaak AT.39824 – Vrachtwagens, stelde de Europese Commissie vast dat verweerster, die in Duitsland is gevestigd, tussen 17 januari 1997 en 18 januari 2011 samen met andere ondernemingen had deelgenomen aan een kartel, door afspraken te maken over de brutocatalogusprijzen voor middelzware vrachtwagens (tussen 6 en 16 ton) en zware vrachtwagens (meer dan 16 ton) in de Europese Economische Ruimte, hetgeen een voortdurende inbreuk vormde op de verbodsbepalingen van artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”) en artikel 53 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna: „EER-Overeenkomst”).
- 2 Eiseres, een in Hongarije gevestigde naamloze vennootschap die aan de beurs van Boedapest is genoteerd, heeft de uiteindelijke zeggenschap over de

vennootschappen die tot de MOL-groep behoren. Eiseres is meerderheidsaandeelhouder van of heeft anderszins de uitsluitende zeggenschap over verschillende ondernemingen, waaronder MOLTRANS, gevestigd in Hongarije, INA, gevestigd in Kroatië, Panta en Nelsa, gevestigd in Italië, ROTH, gevestigd in Oostenrijk, en SLOVNAFT, gevestigd in Slowakije. Tijdens de door de Europese Commissie in het bestreden besluit vastgestelde inbreukperiode hebben deze dochterondernemingen van eiseres in verschillende lidstaten in totaal 71 vrachtwagens indirect van verweerster gekocht of geleased.

- 3 Eiseres heeft gevorderd dat verweerster wordt veroordeeld tot betaling van 530 851 EUR, vermeerderd met rente en kosten, op grond dat dit het bedrag was dat haar dochterondernemingen als gevolg van het door de Europese Commissie vastgestelde prijskartel te veel hadden betaald voor verschillende vrachtwagens. Als controlerend lid van de groep van vennootschappen en met een beroep op de theorie van de economische eenheid, wilde eiseres de schadevorderingen van de dochterondernemingen tegen verweerster zelf instellen. Op grond van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening was zij van mening dat de bevoegde rechter die van haar eigen plaats van vestiging was, als de plaats waar het centrum van de economische en financiële belangen van de groep vennootschappen was gelegen en dus de plaats waar het schadebrengende feit zich uiteindelijk had voorgedaan. Als controlerende maatschappij van haar groep beschouwde zij de door haar dochterondernemingen geleden schade als haar eigen schade.
- 4 Verweerster heeft een exceptie van onbevoegdheid opgeworpen, waarbij zij bestreed dat de aangevoerde bepaling een grondslag voor de bevoegdheid van de rechter zou kunnen vormen.
- 5 De rechter in eerste aanleg heeft ambtshalve een beschikking houdende afdoening zonder beslissing gegeven. Hij wees erop dat het criterium van de bijzondere bevoegdheid in artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening restrictief moet worden uitgelegd, in overeenstemming met de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”), en alleen mag worden toegepast wanneer er een bijzonder nauwe band bestaat. Hij merkte op dat in het geval van dit kartel de plaats van het schadebrengende feit niet kon worden bepaald, aangezien het betrekking had op een veelheid van overeenkomsten die tijdens bijeenkomsten en besprekingen in verschillende lidstaten werden gesloten. Hij concludeerde dat moest worden onderzocht of Hongarije kon worden aangemerkt als plaats waar de schade zich heeft voorgedaan. Dienaangaande heeft de rechter vastgesteld dat de schade van eiseres inderdaad bestaat in zogenoemde zuivere economische schade, in het licht waarvan hij heeft verwezen naar de uitlegging in het arrest van het Hof van 10 juni 2004, ██████████ (C-168/02, EU:C.2004:364), volgens welke het enkele feit dat de verzoekende partij schade heeft geleden door het verlies van een deel van zijn vermogen in een andere lidstaat, niet volstaat om de woonplaats van de verzoeker (in dit geval zijn vestigingsplaats) te beschouwen als de plaats waar de schade is ontstaan. De rechter herinnert er ook aan dat de arresten van het Hof inzake vorderingen tot vergoeding van schade die is geleden als gevolg van een inbreuk op het

mededingingsrecht, niet van toepassing zijn op het gebied van de rechterlijke bevoegdheid, aangezien in casu niet eiseres, maar haar in andere lidstaten van de Europese Unie gevestigde dochterondernemingen de vrachtwagens hebben verworven en daadwerkelijk schade hebben geleden als gevolg van de verstoring van de prijsvaststelling. Bij gebreke van een geschikt aanknopingspunt schept de plaats van vestiging van eiseres, als controlerend lid van de groep van vennootschappen, dus geen voldoende nauwe band tussen het voorwerp van het geschil en de Hongaarse rechterlijke instanties, zodat het criterium van bevoegdheid op basis van de woonplaats van eiseres niet kan worden aanvaard.

- 6 De rechter in tweede aanleg bij wie het door eiseres ingestelde beroep is ingesteld, heeft de in eerste aanleg gegeven beschikking bij uitspraak bevestigd. Bij het onderzoek van de middelen van beroep stelde hij het volgende vast: de vrachtwagens waren niet door eiseres aangekocht; deze had in haar memorie van eis enkel aangevoerd dat haar centrum van belangen en bedrijfsactiviteiten de relevante plaats was voor de toekenning van rechterlijke bevoegdheid, zodat volgens eiseres, als moedermaatschappij van de groep, haar plaats van vestiging de plaats was waar het schadebrengende feit zich had voorgedaan. In aanvulling op de redenering van de rechter in eerste aanleg heeft de rechter in tweede aanleg erop gewezen dat volgens de rechtspraak van het Hof de theorie van de economische eenheid enkel van toepassing is om de aansprakelijkheid wegens schending van het mededingingsrecht vast te stellen en dat zij niet *a sensu contrario* ten aanzien van de benadeelde partij kan worden uitgelegd. Volgens de rechter in tweede aanleg wordt het standpunt van eiseres evenmin ondersteund door de rechterlijke beslissingen waarop eiseres zich beroept. Hij wees erop dat volgens artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening de plaats waar de schade zich heeft voorgedaan, relevant is, en dat deze plaats moet worden bepaald aan de hand van de plaats van vestiging van de benadeelde (vennootschap), en niet aan de hand van de plaats van vestiging van de (controlerende) vennootschap of de omstandigheden van de door deze gesloten transactie. Daarom acht de rechtbank het door eiseres aangevoerde ondernemingsbegrip en de theorie van de economische eenheid niet relevant voor de vraag naar de bevoegdheid, en is het voor de vraag naar de bevoegdheid irrelevant welke entiteit de zeggenschap heeft over de benadeelde partij. Evenals de rechter in eerste aanleg heeft hij beklemtoond dat het in casu niet eiseres was die de vrachtwagens die het voorwerp van het kartel vormden, heeft verworven en betaald, maar haar dochterondernemingen, zodat de schade derhalve niet door eiseres, maar door de dochterondernemingen is geleden. Hij voegde daaraan toe dat, overeenkomstig de uitlegging van het Hof in zijn arrest van 21 mei 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), de bevoegdheid van de behandelende rechter beperkt is tot de schade die is geleden door de onderneming die op zijn grondgebied is gevestigd, zodat het aanknopingspunt, namelijk de plaats waar de schade zich heeft voorgedaan, niet kan worden gewijzigd door, onder meer, de toepassing door de benadeelde partij van de theorie van de economische eenheid, die niet wordt erkend door de regels inzake de toekenning van rechterlijke bevoegdheid.

- 7 Tegen deze beslissing in hoger beroep heeft eiseres cassatieberoep ingesteld, waarmee zij vordert dat de beslissing wordt vernietigd en de procedure wordt voortgezet voor de eerder aangezochte rechterlijke instanties. Eiseres betoogt dat deze rechterlijke instanties artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening onjuist hebben uitgelegd en de zaak ten onrechte zonder beslissing hebben afgedaan. De theorie van de economische eenheid is ook relevant voor de toekenning van rechterlijke bevoegdheid, omdat eiseres, als enige bestuurder van de groep vennootschappen, de economische strategie van de aangesloten vennootschappen bepaalt, waardoor zij rechtstreeks wordt geraakt door de winstgevende of verliesgevende exploitatie ervan. Het begrip onderneming moet dus in die zin worden uitgelegd dat het gaat om een eenheid. Eiseres zet uitvoerig de rechtspraak van het Hof inzake de rechterlijke bevoegdheid bij schadevorderingen wegens schending van het mededingingsrecht uiteen. De rechter in tweede aanleg heeft het reeds aangehaalde arrest CDC Hydrogen Peroxide verkeerd uitgelegd, omdat, ofschoon de betrokken verwerving van schuldvorderingen er in werkelijkheid niet toe diende – zoals het Hof in die zaak heeft geoordeeld – om de verschillende vorderingen voor dezelfde rechterlijke instantie te brengen, een dergelijk verband juist werd gelegd door het begrip economische eenheid.
- 8 In haar antwoord op het cassatieberoep vordert verweerster bevestiging van de beslissing in hoger beroep. Zij stelt dat eiseres geen van de vrachtwagens heeft verworven die het voorwerp van het kartel vormden, zodat eiseres niet degene is die de schade heeft geleden. De theorie van de economische eenheid waarop eiseres zich beroept, kan niet worden uitgelegd op de door haar aangevoerde wijze, aangezien daarvoor geen grondslag bestaat in de wetgeving, noch in de rechtspraak van het Hof, dat in geen van zijn arresten voorziet in de mogelijkheid van toepassing van een dergelijke theorie door de benadeelde partij, ook niet in zijn arrest van 6 oktober 2021, ██████ (EU:C:2021:800), dat is gewezen na de bestreden beslissing in beroep. Volgens verweerster biedt dit laatste arrest geen enkele steun voor de toepassing op eiseres van de theorie van de economische eenheid. Verweerster herhaalt de argumenten die zij eerder heeft aangevoerd in verband met relevante uitspraken van het Hof en die in essentie overeenkomen met de uitlegging van de lagere rechters.

Nationaal recht en Unierecht

- 9 Overeenkomstig artikel 101, lid 1, VWEU zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen die de handel tussen lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de interne markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst, onverenigbaar met de interne markt en verboden.
- 10 Artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening bepaalt dat een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat ten aanzien van

verbintenissen uit onrechtmatige daad in een andere lidstaat kan worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan of zich kan voordoen.

- 11 Overeenkomstig § 240, lid 1, van a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (wet CXXX van 2016, inzake burgerlijke rechtsvorderingen), geeft de rechter ambtshalve een beschikking houdende afdoening zonder beslissing, ongeacht de stand van het geding, wanneer

b) voor de toekenning van bevoegdheid aan de Hongaarse rechterlijke instanties geen enkele grond kan worden aangevoerd, in welk geval de bevoegdheid kan worden gebaseerd op de verschijning van de verweerder, tenzij

ba) de verweerder heeft nagelaten een verweerschrift in te dienen, of

bb) de verweerder een exceptie van onbevoegdheid van de rechtbank heeft opgeworpen.

Rechtspraak van het Hof van Justitie

- 12 In zijn eerdere rechtspraak heeft het Hof van Justitie zich herhaaldelijk gebogen over vragen inzake de rechterlijke bevoegdheid bij vorderingen tot vergoeding van door een kartel veroorzaakte schade.
- 13 In de zaak CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, heeft het Hof met betrekking tot de vaststelling van de plaats van het schadebrengende feit onderstreept dat de attributie van bevoegdheid op basis van dit criterium afhankelijk is van de vaststelling op het grondgebied van het aangezochte gerecht van een concrete gebeurtenis waarbij ofwel die mededingingsregeling definitief tot stand is gekomen ofwel een regeling is getroffen die voor zich alleen de schadebrengende gebeurtenis is voor de beweerdelijk aan een koper toegebrachte schade (arrest van 21 mei 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punt 50). Aangezien in de onderhavige zaak de overeenkomsten die het kartel vormden, achtereenvolgens op verschillende plaatsen en op verschillende wijzen zijn gesloten, kan de bevoegdheid daarentegen niet op deze wijze worden toegerekend. In dit verband heeft de schade zich voorgedaan (is deze geleden) op de plaats waar het schadebrengende feit zijn schadelijke gevolgen heeft gehad.
- 14 In zijn arrest in de zaak flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, heeft het Hof verklaard dat de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan niet zo ruim kan worden uitgelegd, dat het iedere plaats omvat waar de schadelijke gevolgen voelbaar zijn van een feit dat reeds elders daadwerkelijk ingetreden schade heeft veroorzaakt. Bijgevolg heeft het verklaard dat dit begrip niet aldus kan worden uitgelegd, dat het ook ziet op de plaats waar de gelaedeerde stelt vermogensschade te hebben geleden als gevolg van een door hem geleden, in een andere staat ingetreden aanvankelijke schade (arrest van 5 juli 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C/27/17, EU:C:2018:533, punt 32).

- 15 De zaak C-451/18, ██████████ was de eerste prejudiciële procedure in verband met het zogenaamde vrachtwagenkartel, dat ook het voorwerp is van de onderhavige zaak. In zijn arrest van 29 juli 2019, ██████████ (C-451/18, EU:C:2019:635, punt 25), heeft het Hof beklemtoond dat het begrip „plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan” zowel doelt op de plaats waar de schade is ingetreden, als op de plaats van de gebeurtenis die met de schade in een oorzakelijk verband staat, zodat de verweerder naar keuze van de eiser voor het gerecht van de ene dan wel van de andere plaats kan worden opgeroepen. Het Hof oordeelde ook dat de in het hoofdgeding (in die zaak) gestelde schade hoofdzakelijk bestaat uit te hoge vergoedingen die zijn betaald als gevolg van kunstmatig hoge prijzen, en derhalve het rechtstreekse gevolg is van de schending van artikel 101 VWEU waardoor er dus sprake is van rechtstreekse schade die in beginsel kan leiden tot bevoegdheid van de gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan die schade is ingetreden (arrest van 29 juli 2019, ██████████ ██████████ C-451/18, EU:C:2019:635, punt 31). Wanneer de markt die wordt beïnvloed door de mededingingsbeperkende gedragingen zich bevindt in de lidstaat op het grondgebied waarvan de gestelde schade zich zou hebben voorgedaan, moet de plaats waar de schade is ingetreden voor de toepassing van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening worden geacht zich in die lidstaat te bevinden (arrest van 29 juli 2019, ██████████ ██████████ C-451/18, EU:C:2019:635, punt 33). Deze oplossing beantwoordt namelijk aan de doelstellingen van nabijheid en voorspelbaarheid van de bevoegdheidsregels, aangezien, ten eerste, de rechterlijke instanties van de lidstaat waar de betrokken markt zich bevindt, het best geplaatst zijn om dergelijke schadevorderingen te onderzoeken en, ten tweede, een marktdeelnemer die zich schuldig maakt aan concurrentiebeperkende gedragingen, redelijkerwijs mag verwachten te zullen worden vervolgd voor de rechterlijke instanties van de plaats waar zijn gedragingen de regels van gezonde mededinging hebben verstoord (arrest van 29 juli 2019, ██████████ ██████████ C-451/18, EU:C:2019:635, punt 34).
- 16 In de zaak Volvo e.a., C-30/20, heeft het Hof zijn rechtspraak verder ontwikkeld, door te oordelen dat artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening aldus moet worden uitgelegd dat op de markt die wordt beïnvloed door heimelijke afspraken over prijzen en prijsverhogingen van goederen, de internationale en relatieve bevoegdheid om op grond van de plaats waar schade is ingetreden, kennis te nemen van een schadevordering wegens die met artikel 101 VWEU strijdige afspraken, berust bij de rechter in wiens rechtsgebied de onderneming die stelt schade te hebben geleden, de goederen waarop die afspraken betrekking hebben, heeft gekocht, dan wel, wanneer die onderneming de goederen op verschillende plaatsen heeft gekocht, bij de rechter in wiens rechtsgebied de zetel van de onderneming is gevestigd (arrest van 15 juni 2021, Volvo e.a./Volvo e.a., C-30/20, EU:C:2021:604, punt 43).
- 17 In zaak C-882/19, ██████████ heeft het Hof geoordeeld dat het slachtoffer van een mededingingsversturende gedraging van een onderneming zonder onderscheid een schadevordering kan instellen tegen een moedermaatschappij die bij besluit van de Commissie voor die gedraging is bestraft, dan wel tegen een dochteronderneming

van die maatschappij waartegen dat besluit niet is gericht, wanneer zij samen een economische eenheid vormen (arrest van 6 oktober 2021, ██████████ C-882/19, EU:C:2021:800, punt 67). Wanneer de door de mededingingsversturende gedragingen getroffen markt zich bevindt in de lidstaat op het grondgebied waarvan de gestelde schade zich zou hebben voorgedaan, moet de plaats waar de schade is ingetreden voor de toepassing van artikel 7, punt 2, van verordening nr. 1215/2012 worden geacht zich in die lidstaat te bevinden (arrest van 6 oktober 2021, ██████████ C-882/19, EU:C:2021:800, punt 66).

Motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof van Justitie

- 18 De Kúria acht het noodzakelijk dat de prejudiciële vragen worden beantwoord, zowel voor de beslechting van het bij hem aanhangige geschil als met het oog op de eenvormige uitlegging en toepassing van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening. Er is geen vaste rechtspraak van het Hof ter zake en met betrekking tot de mogelijke antwoorden kan evenmin worden aangenomen „dat redelijkerwijze geen twijfel kan bestaan” (arrest van 6 oktober 1982, Sri CILFIT e.a., 283/81, EU:C:1982:335, punt 21).

- 19 Volgens de rechter in tweede aanleg bij wie de onderhavige zaak aanhangig is gemaakt, zijn de Hongaarse gerechten niet bevoegd om kennis te nemen van het door de moedermaatschappij aanhangig gemaakte geding. Volgens hem zou het in strijd zijn met de beginselen van proceseconomie en doeltreffendheid wanneer de Hongaarse gerechten kennis zouden nemen van schadevorderingen die zijn ingesteld door vennootschappen waarvan de meeste in het buitenland zijn gevestigd en die voortvloeien uit buiten Hongarije gesloten motorvoertuigenovereenkomsten. Verweerster kan evenmin worden beschouwd als een indirecte afnemer van de vrachtwagens en de schade is niet geleden door de moedermaatschappij maar door haar dochterondernemingen; de moedermaatschappij kon alleen economische schade hebben geleden, hetgeen geen grondslag vormt voor de bevoegdheid van de rechter van de plaats waar de moedermaatschappij is gevestigd, als de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan. Eiseres heeft de bevoegdheid aan de Hongaarse gerechten niet gebaseerd op verwervingen in Hongarije, maar op het centrum van de economische activiteit en de belangen van de groep vennootschappen, hetgeen geen grondslag oplevert voor bevoegdheid op grond van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening.

- 20 Niet betwist wordt dat het Hof in zijn rechtspraak de theorie van de economische eenheid heeft ontwikkeld, volgens welke het slachtoffer van een mededingingsversturende gedraging een schadevordering kan instellen tegen een van de rechtspersonen die deel uitmaken van het betrokken concern. Met het oog op een doeltreffende handhaving van het mededingingsrecht heeft de benadeelde partij dus de mogelijkheid om een schadevordering in te stellen, hetzij tegen de moedermaatschappij, hetzij tegen een van haar dochterondernemingen, ongeacht

welke van deze ondernemingen door de Commissie in haar besluit in het bijzonder verantwoordelijk wordt gehouden voor de inbreuk op het mededingingsrecht (arrest van 6 oktober 2021, [REDACTED] C-882/19, EU:C:2021:800).

- 21 De rechtspraak van het Hof is ook eensluidend op het punt dat de leden van een kartel niet onwetend kunnen zijn van de omstandigheid dat de kopers van de betrokken goederen binnen de door de heimelijke afspraken beïnvloede markt zijn gevestigd en er dus op grond van het vereiste van voorspelbaarheid rekening mee dienen te houden dat een schadevordering tegen hen kan worden ingesteld op het grondgebied van een van de betrokken lidstaten (arrest van 15 juli 2021, Volvo e.a., C-30/20, EU:C:2021:604, punten 38 en 42).
- 22 Het Hof heeft zich echter nog niet uitgesproken over de vraag of in het kader van de uitlegging van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening, de theorie van de economische eenheid ook van toepassing is op de benadeelde partij.
- 23 De Kúria heeft zich tot nu toe evenmin uitgesproken over de aan de orde gestelde rechtsvraag, hoewel er thans verschillende zaken met een soortgelijk voorwerp bij hem aanhangig zijn, zodat hij zich over deze zaak zal moeten buigen.
- 24 De Kúria acht het kenmerkend voor de onderhavige zaak dat, gelet op de door verweerster aangevoerde exceptie van onbevoegdheid, de lagere rechters hebben besloten de zaak zonder beslissing af te doen met name op grond dat de moedermaatschappij geen schade had geleden, en de door haar dochterondernemingen geleden schade niet als indirecte schade door de moedermaatschappij kon worden gevorderd. Hoewel deze vragen betrekking hebben op de grond van de zaak, is het antwoord erop echter ook in het kader van de vraag welke rechter bevoegd is niet overbodig, aangezien de preliminaire vraag van het geding is of de plaats van vestiging van de moedermaatschappij, als plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan überhaupt leidt tot bevoegdheid van de Hongaarse rechter in de zin van artikel 7, punt 2, van de Brussel I bis-verordening, dat wil zeggen of en hoe de theorie van de economische eenheid *a sensu contrario* kan worden toegepast.
- 25 Kenmerkend voor de feitelijke achtergrond van de onderhavige zaak is ook dat in de periode waarin het bij het besluit van de Europese Commissie vastgestelde prijskartel functioneerde niet alle dochterondernemingen tot de moedermaatschappij behoorden en dus niet alle deel uitmaakten van de groep van ondernemingen toen zij de verwervingen verrichtten die het voorwerp van het geding vormen. Indien het Hof de plaats van vestiging van de moederverenootschap als een juridische factor beschouwt op grond waarvan, als plaats waar de schade zich heeft voorgedaan, bevoegdheid kan worden toegekend om de vorderingen tot vergoeding van door haar dochterondernemingen geleden schade in behandeling te nemen, rijst de vraag of het feit dat niet alle vennootschappen tot de moederverenootschap behoorden op het tijdstip waarop de schade zich heeft voorgedaan relevant is.

(omissis)

Boedapest, 7 juni 2022.

(handtekeningen)

(omissis)